

Τίτλος Μαθήματος	Γεωπολιτική, Γεωστρατηγική, Γεωοικονομία				
Κωδικός Μαθήματος	MIS208				
Τύπος μαθήματος	Επιλογής				
Επίπεδο	Μεταπτυχιακό (Μάστερ)				
Έτος / Εξάμηνο φοίτησης	Πρώτο Έτος/ Β' Εξάμηνο				
Όνομα Διδάσκοντα	<p>Κούτσης Αλέξανδρος, Ομότιμος Καθηγητής Μεσανατολικών Σπουδών, Πάντειο Πανεπιστήμιο</p> <p>Παπασωτηρίου Χαράλαμπος, Καθηγητής Διεθνών Σχέσεων και Στρατηγικών Σπουδών, Τμήμα Διεθνών Ευρωπαϊκών και Περιφερειακών Σπουδών, Πάντειο Πανεπιστήμιο</p> <p>Βιβή Κεφαλά, Επίκουρη Καθηγήτρια Διεθνών Σχέσεων στην Μέση Ανατολή, Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών, Πανεπιστήμιο του Αιγαίου</p>				
ECTS	Δέκα (10)	Διαλέξεις / εβδομάδα	Δεκατρείς (13)	Διδακτικές Ώρες	Τριαντα-εννέα (39)
Στόχος Μαθήματος	<p>Το γνωστικό αντικείμενο εξετάζει τα γεγονότα και το μέγεθος των εκάστοτε κρατικών οντοτήτων λαμβάνοντας υπόψη ένα σύνθετο πλέγμα προοπτικών, εννοιών, μεθόδων, αντιλήψεων και αναλυτικών προσεγγίσεων των σχολών σκέψης διαφόρων ακαδημαϊκών πειθαρχιών και ερμηνευτικών πλαισίων που επιχειρούν να προσδιορίσουν το πώς γίνεται αντιληπτή η ισχύς μιας χώρας ή ενός κρατικού δρώντα με έμφαση σε συγκεκριμένους παράγοντες και προϋποθέσεις. Επιχειρείται η εμπειριστικωμένη αναφορά και επεξήγηση της διαμόρφωσης της παγκόσμιας πολιτικής και των δυνατοτήτων ενός κράτους, θεσμού ή οργανισμού με βάση την ίδια την θέση του, αλλά και την αλληλεπίδραση και διασύνδεση των προοπτικών που γεννώνται από την θέση, με την αντίληψη που διαμορφώνουν οι τρίτοι για αυτό σε σχέση με τα συμφέροντά τους και την προβολή της οικονομικής του μεγέθυνσης. Η εσωτερική διάρθρωση του γνωστικού αντικειμένου εκκινεί από την ιστορική οπτική της εικόνας ενός κράτους για τους τρίτους και της αξίας που του αποδίδουν, που περιλαμβάνει την έννοια της γεωπολιτικής, την ισχύ, τα συμφέροντα και την ιδεολογική νομιμοποίηση και αναλύει πολυπρισματικά κατά τρόπο συνεκτικό, στην σημερινή εποχή, μέσα από τις πρακτικές και τους λόγους των διαμορφωτών πολιτικής, τα ψήγματα των διαφορετικών σχολών σκέψης, τις σύγχρονες τάσεις, και τα διαφορετικά σχήματα προβολής των συμφερόντων πολιτικών, χωρών, συνασπισμού κρατών, ομίλων, θεσμών και εταιρειών.</p>				
Μαθησιακά Αποτελέσματα	<p>Με το πέρας του μαθήματος οι φοιτητές αναμένεται να είναι εις θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Προσεγγίζουν τους όρους Γεωπολιτική, Γεωοικονομία, Γεωστρατηγική με γνώμονα το περιεχόμενο της ισχύος στο διεθνές σύστημα κρατών (υπερδυνάμεις, μεγάλες δυνάμεις, περιφερειακές δυνάμεις, μεσαίου και μικρού βεληνεκούς δυνάμεις). - Προσδιορίζουν και να περιγράφουν την διασύνδεση και την διάδραση γεωγραφίας, πολιτικής και στρατηγικής σε παγκόσμιο και περιφερειακό επίπεδο. - Εξηγούν τις βασικές προσεγγίσεις με αναφορά σε κορυφαίους συγγραφείς όπως Alfred Mahan, Halford Mackinder, K.Haushauffer, Nicholas Spykman. 				

	<ul style="list-style-type: none"> - Ερμηνεύουν τις διεθνείς σχέσεις υπό τον φακό της γεωπολιτικής προσέγγισης. - Εξηγούν σε τι συνίσταται η ιστορική γεωστρατηγική προσέγγιση των μεγάλων δυνάμεων, διαφορές μεγάλων και μικρών δυνάμεων, στόχευση και πολιτική βούληση ανάδειξης περιφερειακών ηγεμόνων (πώς και γιατί τα κράτη στοχεύουν στην εξάπλωση, κύκλος αυτοκρατοριών, ρόλος ναυτικών δυνάμεων, οικονομίας και τεχνολογίας, άνοδος και πτώση μεγάλων δυνάμεων και διαδοχή ηγεμονιών). - Εξοικειωθούν με το περιεχόμενο της κλασσικής στρατηγικής, μοντέρνας, μεταμοντέρνας στρατηγικής σκέψης με διαχρονικά κυρίαρχο διακύβευμα την σύζευξη στόχων και μέσων για την επίτευξη του εθνικού συμφέροντος. - Διερευνούν καθοριστικές παραμέτρους υψηλής στρατηγικής, όπως γεωγραφική τοποθεσία, οικονομική ισχύς, δημογραφικό μέγεθος, ιδεολογική δυναμική, στρατιωτική ικανότητα και να αναγνωρίζουν το πώς η στρατηγική αποτυπώνεται σε διάφορες μορφές εθνικής ισχύος. - Αντιλαμβάνονται τις σημαντικότερες γεωπολιτικές τάσεις των ετών μετά την πτώση της Σοβιετικής Ένωσης, των ΗΠΑ ως του εναπομείναντος πόλου του διεθνούς συστήματος παγκόσμιας ισορροπίας, της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης (2008), της ανάδυσης οικονομικών μεγεθών όπως οι χώρες BRICS, των στρατηγικών και πολιτικών στοχεύσεων των δυνάμεων ΗΠΑ, Γερμανίας, ΗΒ, Γαλλίας και της τρέχουσας περιόδου, που δυνάμει διαμορφώνουν και καθορίζουν την πορεία του 21ου αιώνα. - Αναπτύξουν κριτική σκέψη ως προς το πως συγκεκριμένες χώρες διαμορφώνουν την στρατηγική τους κουλτούρα, διαφορές μεγάλων και μικρών δυνάμεων σε σχέση με την στρατηγική κουλτούρα, πως επηρεάζεται σε μια αμφίδρομη πορεία η λήψη αποφάσεων από την αντίληψη των πολιτικών υποκειμένων και της πολιτικής ηγεσίας. 		
Προαπαιτούμενα	Γνώση της αγγλικής γλώσσας	Προϋποθέσεις	Πλήρης παρακολούθηση μαθημάτων
Περιεχόμενο Μαθήματος	Εννοιολογικός Προσδιορισμός Όρων: Γεωπολιτική, Γεωοικονομία, Γεωστρατηγική, Ισχύς στο διεθνές σύστημα κρατών, υπερδυνάμεις, μεγάλες δυνάμεις, περιφερειακές δυνάμεις, μεσαίου και μικρού βεληνεκούς δυνάμεις). Διασύνδεση γεωγραφίας, πολιτικής και στρατηγικής. Θεωρητικές Προσεγγίσεις: Alfred Mahan, Halford Mackinder, K.Haushauser, Nicholas Spykman. Ιστορική γεωστρατηγική προσέγγιση των μεγάλων δυνάμεων. Κλασσική στρατηγική, μοντέρνα, μεταμοντέρνα στρατηγική σκέψη. Παράμετροι υψηλής στρατηγικής. Γεωπολιτικές τάσεις, αναπροσαρμογές και μεταβολές: Σημαντικές χρονικές περίοδοι και σταθμοί στις διεθνείς σχέσεις. Διεθνοποίηση Ζητημάτων και Προβλημάτων, Προκλήσεις και Προοπτικές για το σήμερα και το αύριο. Διαμόρφωση στρατηγικής κουλτούρας. Αμφίδρομη σχέση στρατηγικής κουλτούρας, πολιτικής ηγεσίας, πολιτικών υποκειμένων και δημοσιότητας.		
Μεθοδολογία Διδασκαλίας	Η διδασκαλία του μαθήματος συνίσταται από επιτόπιες διαλέξεις από τον/τους διδάσκοντες και ανά περίπτωση φιλοξενία επισκεπτών ομιλητών που ενδιατρέβουν ερευνητικά στο γνωστικό αντικείμενο ή έχουν εξειδικευμένη γνώση λόγω εμπειρικής πρακτικής και επαγγελματικής ενασχόλησης. Στη διδασκαλία χρησιμοποιούνται πέραν των βασικών διδακτικών εγχειριδίων και αναλυτικές σημειώσεις εν είδει προβολών. Σε συγκεκριμένα σεμινάρια ει δυνατό να γίνει χρήση πέραν των εποπτικών μέσων, ήτοι εικόνων και προβολής πολιτικών, νομικών, διπλωματικών εγγράφων και συμφωνιών και σύντομης διάρκειας οπτικοακουστικού υλικού στην ελληνική ή αγγλική γλώσσα (ντοκιμαντέρ, ταινίες κ.α.). Για σκοπούς καλύτερης κατανόησης του γνωστικού αντικείμενου ενίοτε γίνονται αναφορές σε σχετικό υλικό δημοσιευμένο σε εγνωσμένου κύρους διεθνή επιστημονικά περιοδικά και		

	<p>στις επίσημες ιστοσελίδες διεθνών, ευρωπαϊκών και περιφερειακών θεσμών. Σε ότι αφορά σε γεγονότα που αφορούν στην τρέχουσα πολιτική πραγματικότητα το μάθημα εμπλουτίζεται με έντυπες ή ηλεκτρονικές μορφές πληροφόρησης, που περιλαμβάνουν, αλλά δεν εξαντλούνται σε, επί παραδείγματι, μεγάλα ειδησεογραφικά πρακτορεία, κέντρα παραγωγής πολιτικής, ιστοσελίδες μη κυβερνητικών και άλλων οργανισμών.</p>
Βιβλιογραφία	<p>Παπασωτηρίου Χαράλαμπος (2013) Η Κίνα από την Ουράνια Αυτοκρατορία στην Ανερχόμενη Υπερδύναμη του 21ου Αιώνα, Ποιότητα</p> <p>Κεφαλά Βιβή (2015) Βόρεια Αφρική. Εσωτερική πολιτική, περιφερειακές και διεθνείς σχέσεις, Εκδόσεις Παπαζήση</p> <p>Κεφαλά Βιβή, Τσαρδανίδης Χαράλαμπος (2014) (επιμ.) Ιράν: Πολιτική, οικονομία, περιφερειακές και διεθνείς σχέσεις. Εκδόσεις Παπαζήση</p>
Ενδεικτική Βιβλιογραφία/ Αναφορές	<p>Peter Paret, Οι Δημιουργοί της Σύγχρονης Στρατηγικής. Από τον Μακιαβέλλι στην Πυρηνική Εποχή, Τουρίκης 2004</p> <p>Κούτσης Αλέξανδρος, Μέση Ανατολή, Παπαζήσης 1992</p> <p>Mackinder Halford J. Democratic Ideals and Reality. National Defense University Press, 1996.</p> <p>Gray Colin S. and Geoffrey Sloan. Geopolitics, Geography and Strategy. Frank Cass, 1999</p> <p>Brzezinski Zbigniew, Η μεγάλη σκακιέρα, Λιβάνης</p> <p>Henry Kissinger, Διπλωματία, Λιβάνης</p>
Αξιολόγηση	<p>Ενδιάμεση Εξέταση: Υποβολή Μικρής Εκτάσεως Ακαδημαϊκών Προδιαγραφών Μελέτης (τουλάχιστον 2500 λέξεις): 25%</p> <p>Προφορική Παρουσία και Συνεχής Αξιολόγηση: 15%</p> <p>Τελική Γραπτή Εξέταση: 60%</p>
Γλώσσα	<p>Ελληνική (σε ειδικές περιπτώσεις μέρος του μαθήματος ει δυνατό να διεξαχθεί στην αγγλική γλώσσα)</p>